Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE KOKOUSRAPORTTI EUE2016-02421

EUE Heikkilä Kaisa(UM), From-Emmesberger Sofie

14.09.2016

KÄYTTÖ RAJOITETTU

Asia

EU:n epävirallinen kehitysministerikokous Brysselissä 12.9.2016

Kokous

12.09.2016 - 12.09.2016

Aiheina olivat turvallisuus ja kehitys, Post-Cotonou, globaalistrategia, kehityskonsensus ja keskitulon maat sekä muiden asioiden alla humanitaarinen tilanne Jemenissä. Lounaskeskustelun aiheena oli siirtolaisuus ja kehitys, ml. ulkoinen investointisuunnitelma (External Investment Plan, EIP).

Globaalistrategian ja kehityskonsensuksen nähtiin liittyvän tiiviisti yhteen. Nähtiin tiivis yhteys turvallisuuden ja kehityksen välillä. SSR-tiedonannon tärkeys tunnistettiin.

Komission 14.9. esittelemän EIP:n tarkoituksena on puuttua muuttoliikkeen ja köyhyyden juurisyihin EU:n naapurustossa ja laajemmin. EIP:a pidettiin yleisesti ottaen tervetulleena, mutta esitettiin kysymyksiä rahoituspohjan, hallintorakenteiden ja osallistumisen kriteerien suhteen.

Post Cotonoun osalta suuri osa puhujista asettui puoltamaan jonkinlaista sateenvarjo-ratkaisua, mutta näkemyksissä oli vielä paljonkin hajontaa. Johtopäätöksenä oli, että komissio jatkaa esityksensä työstämistä, joka sitten ilmenee tiedonannossa.

Suomen edustajat

Osastopäällikkö Satu Santala (UM/KEO), suurlähettiläs Sofie From-Emmesberger (EUE) (ak. 1 ja 4), lähetystöneuvos Kaisa Heikkilä (EUE) (ak. 2 -5).

Asiakirjat

Slovakian puheenjohtajuuskauden epävirallinen kehitysministerikokous pidettiin Brysselissä 12.9.2016. Kokouksen aiheina olivat turvallisuus ja kehitys, Post-Cotonou, globaalistrategia, kehityskonsensus ja keskitulon maat sekä muiden asioiden alla humanitaarinen tilanne Jemenissä. Lounaskeskustelun aiheena oli siirtolaisuus ja kehitys, ml ulkoinen investointisuunnitelma (External Investment Plan, EIP). Kokoukseen oli annettu ennakkoon kolme taustapaperia: Post Cotonou, konsensus ja MICs.

1. Turvallisuus ja kehitys

KE viittasi heinäkuussa julkaistuun tiedonantoon turvallisuussektorin reformien tukemisesta kumppanimassa ja että se istuu hyvin EU:n toimintaan YK:ssa ja SGD:den hyväksymiseen. Tiedonanto linkittyy erityisesti myös SDG 16:sta. Kyt-varojen käyttäminen sotilasmissioissa tulisi olla mahdollista määrättyjen edellytysten täyttyessä; poikkeustapauksissa, kun yhteistyökumppanin täysi omistajuus on olemassa sekä tiukasti määriteltyjen tehtävien yhteydessä. KE näkee, että SGD:n täytäntöönpanon tukeminen on erityisesti kiinni poliittisesta tuesta kun oikeudellisesta pohdinnasta. KE oli kiinnostunut kuulemaan jäsenvaltioiden reaktioita SSR-pakettiin ja miten sitä voidaan jatkotyöstää.

Komisaari Mimica muistutti EU:n suuresta tuesta APF:lle ja samalla tavalla kun tämä rahasto kattaa myös SSR laajan toimintakentän. Tärkeää olisi seuraavaksi saada kokonaisvaltaisen otteen käännettyä toimintaan. Tämä on myös EU:n Globaalistrategiassa linjattu tavoite.

Keskustelussa tuotiin esiin laaja tuki turvallisuuden ja kehityksen kytkennälle ja tunnistettiin samalla SSR-tiedonannon tärkeys (SK, ES, NL, FR, UK, IT, DK, PT, MT, SE, SI, LV, HR, BE, HU, IE, FI, LU, AT, DE) . ES korosti, ettei turvallisuuden ja kehityksen kytkös ole teoreettinen vaan linkittyy todelliseen elämään. Tämä nähdään mm Jemenissä, Syyriassa kriiseissä. Myönteisenä kehityksenä tämä on näkynyt viimeksi esim Kolumbiassa. Kyse ei ole ainoastaan rahojen siirtämisestä vaan erityisesti toistemme paremmasta ymmärtämisestä (BE). DAC-sääntöjen kunnioittamiseen viittasivat DK, SE, SI, IE. PT totesi haasteena kertoa turvallisuus-kehitys rahoituksen tärkeydestä kansalaisjärjestöille (AT). Kysymys on erittäin kompleksi ja hän ymmärsi osittain myös kansalaisjärjestöjen huolet. Ehdotti, että puolustus- ja kehitysministerit pitäisivät yhteisen istunnon, jossa voisivat keskustella miten tällaisia ohjelmia täytäntöön pannaan parhaiten. SE muistutti että vuosikymmenien, jopa vuosisatojen ajan on nähty miten sodat tuhoavat kehitystä. Turvallisuus-kehityskeskustelussa on oltava huolellisia siitä, että kyt-varoja tarvitaan edelleenkin valtioiden kehittämiseen. SE oli huolissaan vakausinstrumentin ehdotetusta oikeudellisesta pohjasta. Muistutti, että DAC-kriteereistä keskusteltiin pitkään ennen kuin saavutettiin yhteisymmärrys. Nyt näitä linjauksia on kunnioitettava, niihin koskeminen tarkoittaisi Pandoran lippaan avaamista. IE totesi, että turvallisuus & kehitys yhtälö on vaikea toimintakenttä. Tässäkin valossa ovat hyväksytyt DAC-linjaukset tärkeitä ja antavat valmiin ohjenuoran. SI haluaisi nähdä mm ihmisoikeuskoulutuksen osana SSR pakettia, LV korosti gender-kysymysten sisällyttämisen tärkeyttä (HR, FI, LU). HR viittasi saamiinsa omiin oppeihin valtion jälleenrakentamisesta ja on valmis jakamaan omia kokemuksiaan.

Osp Santala viittasi SDG:den täytäntöönpanossa EU:n laajaan keinovalikoimaan ja että sekä sisäinen että ulkoinen toimeenpano on tärkeää. Globaalistrategian ja uudistettavan EU:n kehityspolitiikan on tuettava ja täydennettävä toisiaan. Lisäksi on panostettava eri ulkosuhdeinstrumenttien johdonmukaiseen ja joustavampaan käyttöön SDG-tavoitteiden toimeenpanemiseksi. Rauhanvälitys tulee sisällyttää konfliktisyklin eri vaiheisiin. Ei tule unohtaa, että kyt-työkaluja tulee jatkossakin käyttää kehityspoliittisten tavoitteiden mukaan. Kun konsensusta työstetään, on muistettava sisällyttää ihmisoikeudet ja oikeusvaltiokysymykset kuten kautta linjan myös genderin. Osp Santala muistutti, että tärkeänä indikaationa konfliktien puhkeamiseen ovat nimenomaan ihmisoikeus- ja genderkysymykset.

2. Lounaskeskustelu aiheesta muuttoliike ja kehitys

KE Mogherinin johdolla luotiin katsaus viimeaikaiseen kehitykseen ja EU:n päätöksiin, kuten kesäkuussa hyväksytyt kompaktit, Afrikka-rahasto sekä uusi ulkoinen investointisuunnitelma EIP, josta komissaari Katainen on myös antanut tiedon ECOFINille. KE viittasi ensi viikolla YK:n yleiskokouksessa käytäviin keskusteluihin. EIP esitellään medialle UNGA-viikolla New Yorkissa.

Komissaari Mimica totesi johdannossaan, että muuttoliike on nyt EU:n kehityspolitiikasta käytävän keskustelun ydinaiheita. Komission 14.9. esittelemä EIP osoittaa, että kyse ei ole enää vain ODAsta vaan laajapohjaisesta rahoituksesta ja yksityissektorin osallistumisesta. Tarkoituksena on puuttua muuttoliikkeen ja köyhyyden juurisyihin EU:n naapurustossa ja laajemmin. ”European Fund for Sustainable Development” (EFSD) yhdistää blendingin ja takaussysteemin. Kolmelle pilarille pohjautuva esitys on yhteismitallinen Agenda 2030:n ja Addis agendan kanssa. Komission tarkoituksena on saada suunnitelma mahdollisimman nopeasti aikaan yhdessä neuvoston ja parlamentin kanssa. Kontribuutioita voi olla monenlaisia, ja niitä on mahdollista myös korvamerkitä. Komissio näkee EIB:n roolina jatkaa kuten nykyisinkin takuiden hallintaa, antaa EIP:n osalta neuvontaa komissiolle ja tehdä konkreettisia ehdotuksia takuiden käyttöä varten. Mimican mukaan komissiolla on kapasiteettia koordinoida EIP:a alusta asti.

Keskustelussa nousivat esiin pakotetun muuttoliikkeen virrat ja syyt; on katsottava toisaalta muuttoliikkeen hallintaan kumppanimaissa että muuttoliikkeen perimmäisiin syihin. Viimeaikaiset toimet kuten kompaktit nähtiin laajalti oikeansuuntaisina (mm. IT, CZ). Kumppanuuskehys sai myönteistä palautettu useilta jäsenmailta: ne ovat osoittautuneet tehokkaiksi ja edistäneet yhteistoimintaa. Tähänastisia maavalintoja pidettiin oikeina ja niiden toteuttamisen tärkeyttä korostettiin (IT). Kompaktien jatkaminen sai kannatusta ja eräät valtuuskunnat toivoivat niiden laajentamista Irakiin (AT), Afganistaniin ja Pakistaniin (AT, HU). Puheenvuoroissa tuettiin kokonaisvaltaista lähestymistapaa ja sitä, että kehitys- ja humanitaarinen apu on tuotava lähemmin yhteen (DK, MT). Työllisyyttä ja koulutusta pidettiin keskeisinä ja tuotiin esiin, että koulutettujen nuorten muutto Eurooppaan on menetys lähtömaille (IT). Kiinnitettiin huomiota myös kaupan esteisiin koskien kumppanimaiden tuotteita (MT). HR arvioi, että uusi siirtolaisaalto on mahdollinen, ja että Turkin ja Bulgarian raja voisi olla uusia reitti Kroatian kautta EU:iin. UK viittasi myös tulevaan Obaman pakolaishuippukokoukseen.

Todettiin, että muuttoliike on yhteinen haaste meille ja kumppaneille. Painotettiin, että on jatkettava kauttakulkumaiden tukemista ja perimmäisiin syihin vaikuttamista. Esille tuotiin takaisinottojen osalta ”more for more, less for less” –periaate (DK, HU). Tulosten saaminen on pääasia. Muutamat valtuuskunnat toivoivat Valletta Trust Fundille parempaa strategista ohjausta (mm. BE). UK:n mukaan työllisyys on tärkeä kysymys, samoin koulutus. BE toi esiin, että siirtolaisuudessa ei saisi suunnata EU-rahoitusta ylikorostetusti laittoman maahanmuuton torjuntaan; siirtolaiskriisiä ei ratkaista vain leikkaamalla kyt-budjettia. Tarvitaan enemmän eriytynyttä lähestymistapaa. On oltava myös alueellinen lähestymistapa. Kompakteissa ei saisi unohtaa hauraita valtioita.

Tulevissa pyrkimyksissä, etenkin EIP:n perustamisessa toivottiin hyödynnettävän EIB:n kokemuksia ja muutenkin (kehitys)pankkialan asiantuntemusta. EIP:a pidettiin yleisesti ottaen tervetulleena ajatuksena: tarvitaan jokin instrumentti investoinneille. Samalla esitettiin kysymyksiä rahoituspohjan, hallintorakenteiden ja hankkeiden ja osallistumisen kriteerien suhteen (ES, HU). Jäsenmaiden vaikutus- ja valvontamahdollisuuksia pidettiin tärkeinä (SE, PO, CZ). Monet valtuuskunnat pitivät oleellisena sitä, miten saadaan koottua yksityistä rahoitusta. Tulee myös tutkia, mitä olemassa olevat rahoituslaitokset voivat tehdä, eikä välttämättä perusteta jotain uutta (DK). Varoitettiin esittämästä koordinoimattomia rahoituspyyntöjä ja todettiin, että kumppaneiden suunnalta tulevia odotuksia on hallittava (DK). Useat valtuuskunnat kannattivat vapaaehtoisia kansallisia panoksia ja monet painottivat, että jäsenmaiden osuuden tulisi tapahtua rahoituskehysten sisällä (FR, RO). Nostettiin esiin, että myös pienemmillä summilla tulisi voida osallistua hankkeeseen sekä olisi varottava korkeita hallintokuluja. Monet toivoivat tietoa siitä, mistä ohjelmista EU:n rahoitus on tarkoitus ottaa.

EIP:n rakenteiden ja toteutuksen osalta toivottiin, että kaikilla eurooppalaisilla rahoituslaitoksilla tulee olla pääsy takuiden pariin. Eurooppalaisten tulee olla johtavassa asemassa hallintorakenteissa. EFSD:n osalta eräät kannattivat jäsenmaiden panosten korvamerkitsemistä alueellisesti ja temaattisesti (RO).

On varottava päällekkäisyyksiä olemassa olevien rakenteiden kanssa sekä varmistettava tarvittava transparenssi (SE). Tuotiin esiin, että yksityissektorin osallistumisen tulisi olla sitomattomia ja tulisi välttää markkinoiden vääristymiä, ja on noudatettava avun tuloksellisuuden periaatteita. SK toivoi erityistä tukea tai ikkunaa pk-yrityksille (myös CZ).

Euroopan investointipankin pääjohtaja Hoyer totesi EIB:n suuntautuvan investointeihin vrt. kehityspankit. Nyt kehitystoiminta on enenevässä määrin ottamassa käyttöön samoja välineitä kuin EIB. Uuden investointisuunnitelman mahdollisuus kehityksen hyväksi on käytettävä kehityksen hyväksi, ja on rakennettava luottamusta hankkeeseen. EIP:n on oltava täydentävä, uskottava ja pohjauduttava asiantuntemukseen. Yksityiskohdat on toki selvitettävä. EIB tarjoaa asiantuntemustaan käyttöön, jäsenmaat voisivat esim. työskennellä EIB:n kautta. DEVEn puheenjohtaja Linda McAvan kertoi EP:n raportista koskien Africa Trust Fundia (*EU Emergency Trust Fund for Stability and Adressing Rootcauses of Irregular migration and Displaced Persons in Africa*). Myös EIP:ssa tärkeä tietää, mistä varat on tarkoitus ottaa. EP:lla on huolta rahoituksen ehdollisuudesta ja ”more for more” -periaatteesta. Halutaanko sanoa, että vain takaisinottajat hyötyvät EU-rahoituksesta? DEVEn näkökulmasta ei tule tehdä hätiköityjä päätöksiä.

Suomen puheenvuorossa todettiin, että kehitysulottuvuus sisältää pitkän tähtäimen tuen, jota on katsottava kehityskonsensuksen valmistelussa. Väestönkasvu on paitsi haaste myös mahdollisuus. On autettava afrikkalaisia maita kääntämään väestönkasvun haaste mahdollisuudeksi. Köyhyyden vähentäminen ja ihmisoikeusperustaisuus ovat keskiössä. Suomi piti EIP:a tervetulleena, mutta samalla toivoi nähtävän keskustelua laajemmin kuin kriisin välittömiin vaikutuksiin keskittyen. EIP toteuttaa osaltaan Addis agendaa: kehitysongelmia ei voi ratkaista vain lahjarahalla. EIP:n painopistealueina tulisi olla työpaikat, puhdas teknologia ja energia. Olemassa olevia rakenteita ei tule kahdentaa. On käytettävä tietoa ja oppeja hyödyksi sekä löydettävä hyviä projekteja, työskennellen tiiviisti muiden instituutioiden kanssa.

Mimica totesi vastauksissaan jäsenmaiden kysymyksiin, että EIP: jäsenmaat tulevat osallistumaan hallintoon riippumatta siitä, rahoittavatko ne erikseen EIP:a vai eivät. Hän kannusti kuitenkin osoittamaan varoja tähänkin tarkoitukseen. Mogherini oli myös tyytyväinen, että EIP sai periaatteellista kannatusta, ja kannusti osallistumaan siihen. EIP:n perustaminen pohjautuu neuvosto pyyntöön kehittää välineitä tähän tarkoitukseen. KE toivoi edistystä muissakin asioissa kuin takaisinotot, eli myös lailliset maahantulon keinoissa. Kumppanuuksista rakentavasti puhuminen auttaa asian etenemisessä. Afganistan-konferenssissa annettavat lupaukset auttavat kokonaisuuden ratkaisemisessa.

NL:n taholta vedottiin erityisesti Ugandan hyväksi siellä olevien Eritreasta tulevien ja eteläsudanilaisten pakolaisten avustamiseksi mm. Maailman ruokaohjelman (WFP) kautta. Myös IT totesi tukevansa Eritreaa enemmän. Eritrean osalta Mimica viittasi EDF-komitean päätökseen koskien Eritrean NIP:ia: mm. energiasektorille voidaan tehdä projekteja, kunhan ihmisoikeuksissa on rinnakkaista edistystä. NIPia toteuttavat muut yhteistyökumppanit, eikä sitä toteuteta antamalla varoja suoraan hallitukselle.

3. Post-Cotonou

Taustapaperissa oli hahmoteltu kolme vaihtoehtoa, joihin KE toivoi vastauksia. Komissaari Mimica kertoi Post Cotonou -evaluaation tuloksista, jotka olivat osin monimuotoisia. EU:n ulkoiset prioriteetit ovat lähtökohtana, eli tuleva konsensus ja globaalistrategia. Alustavasti esitetyt kolme vaihtoehtoa ovat: 1) allekirjoitetaan paljolti uudistunut sopimus päivitettynä sisällön suhteen, kuten Agenda 2030, mutta ei reflektoi vahvaa Afrikka-fokusta; 2) korvataan kolmella täysin erillisellä alueellisella strategialla; ja 3) tehdään sateenvarjo-sopimus. Mimica asettui itse kannattamaan viimeistä vaihtoehtoa, koska se mahdollistaa yhteisille periaatteille rakentamisen. Hänen mielestään yhteinen

neuvotteluasetelma on myös etu, ja useat ACP-maat haluavat myös yhteistä lähestymistapaa. Sopimuksen keskeiset osat säilytettäisiin. Mimican mielestä olisi valitettavaa torjua yhteistyön toiveet. Mimica kannatti oikeudellisesti sitovaa sopimusta, koska se on omiaan säilyttämään EU:n aseman normatiivisena toimijana ihmisoikeuksissa jne. EU:n neuvottelumandaatti päätetään vuonna 2017.

Yhteistyön uudistamista ja pohjoisafrikkalaisten kumppanien mukaan tuomista kannatettiin laajasti. Kannatusta saivat myös alueellisempi lähestymistapa, Afrikan parempi huomioiminen, etenkin pohjoisafrikkalaisten maiden osallistuminen yhteistyöhön sekä SDG:t. Mikään esitetyistä vaihtoehdoista ei kuitenkaan sellaisenaan saanut enemmistön selvää kannatusta; tosin suuri osa puhujista asettui puoltamaan jonkinlaista sateenvarjo-ratkaisua. Johtopäätöksenä oli, että komissio jatkaa esityksensä työstämistä, joka sitten ilmenee tiedonannossa. DK:n ehdotus järjestää työpaja tai kokous asian pohtimiseksi sai kannatusta (DK, SE, CZ, IE, AT).

Pj-maa SK pahoitteli, että komission suunnalta evaluaation esittely tuli myöhään. Tulevan sopimuksen tulee perustua tasavertaisuudelle. Siirtolaisuutta koskevasta artikla 13:sta ei tulisi luopua. SK piti oikeudellisesti sitovaa jatkoa kannatettavana. FR mielestä sopimus on ollut onnistunut kaikkine puutteineen; sitä tulee uudistaa SDG:iden ja ilmastonmuutoksen mukaan. Alueelliset erityisyydet tulee jatkossa ottaa paremmin huomioon. Yksityissektori ja yritykset on saatava paremmin mukaan. PT oli FR kanssa samoilla linjoilla. PT kannatti kannatti nykyiselle pohjalle rakentamista, mutta sen parantamista. On tärkeää kuunnella ACP-ryhmää (myös IT, ES). PT ja IT eivät halunneet luopua aivan koko sopimuksesta. IT mukaan on syytä parantaa artikla 13:n toimeenpanoa ym (myös MT). RO mukaan vaihtoehto 2 on kannatettava. Jos on halukkuutta noudattaa oikeudellisesti sitovaa sopimusta, sellainen on kannatettavaa. CZ:lle globaalistrategian toimeenpano on tärkeä ohjenuora. ES mukaan on luotava mahdollisuuksia muidenkin maiden osallistumiselle. Perusasiat hyvä säilyttää (myös LU). IE mukaan sateenvarjoratkaisu voisi olla lopputuloksena. Afrikka on osa EU:n naapurustoa tulevina aikoina.

DE asettui kannattamaan kolmatta vaihtoehtoa. Tarvitaan uudistusta. SIDSeille SDG:t ovat entistä tärkeämpiä Miten otetaan huomioon AU:n rooli. Afrikan kanssa tehtävä yhteistyö on nostettava laadullisesti eri tasolle (myös PL). Väestönkasvu Afrikassa osoittaa kehityshaasteen. Pohjois-Afrikan ja Välimeren maiden kanssa tarvitaan uusi lähestymistapa (myös UK, RO, MT). LV tuki Saksan esittämiä näkemyksiä pitkälti ja sanoi, että tarvitaan joustavuutta suhteissa ACP-maihin. Differentiaatio on avainsana. On vältettävä EU:n ulkosuhteiden eriytymistä ja turhia rakenteita. Nykysysteemi on myös kallis.

NL halusi vuonna 2020 yhden kehitysyhteistyöinstrumentin kaikille kumppanimaille joustavasti. Mitä Cotonou todella sai aikaan kumppanimaissa? Instituutiot eivät onnistuneet avun tuloksellisuudessa eikä artiklaa ole käytetty. SIDSien tukeminen voi onnistua myös yhdellä toimintalinjalla, ei tarvita erillistä Cotonou-kehikkoa. DK oli ehdottanut, että Post-Cotonousta puhutaan yhdessä globaalistrategian ja konsensuksen kanssa, koska haluaa yhtenäistä lähestymistapaa. DK:n mielestä on etsittävä toimivia kumppanuuksia, eikä rajoittua nykysopimuksen päivitykseen: erottelu ACP- ja ei ACP -maihin on teennäinen ja on kysyttävä, miten kumppanimaat itse organisoivat itsensä EU:iin nähden. Myös ACP-kehikon ulkopuolella on toimivaa dialogia ja yhteistyötä.

MT kannatti sateenvarjo-lähestymistapaa, jossa kolme pilaria käsitellään erikseen. On myös huomioitava alueiden ja maiden erityiset tarpeet. Kaikilla toiminnan alueilla ei ole onnistuttu, kuten gender. Toimeenpanoa tulisi monitoroida seurantamekanismilla. PL mielestä EU:n laajentuminen, ACP-ryhmän heterogeenisyys, SDG:t ja muut muutokset tulisi huomioida. Optiot 2 ja 3 ovat kiinnostavia. Yksi rakenne on vaikea kolmen eri maanosan kanssa, joten alueellisempi ratkaisu toimisi paremmin. UK:n mukaan nykysopimus tarvitsee uudistamista. Tulisi painottaa joustavuutta, tarveperustaisuutta ja differentaatiota, etenkin SIDS ja LDC-maiden suhteen (myös BE, LU, IE).

SE mukaan on tärkeä säilyttää hyvät suhteet ACP-maihin. On mahdollisuus Agenda 2030 myötä kehittää ja muuttaa yhteistyötä temaattiseen suuntaan ja alueellisesti. EDF tulisi budjetisoida. Art 8 ja ihmisoikeusartikla ovat olleet arvokkaita. Muutkin afrikkalaiset maat kuin ACP-maat tulee ottaa mukaan yhteistyöhön. BE kannatti ve 3.a ja toivoi AU:n parempaa huomioimista.

Suomi totesi kannattavansa alueellisia strategioita. Afrikalla on tärkeä merkitys. Yhteistyölle tulisi olla koherentit, ei päällekkäiset rakenteet. On oltava dialogi ACP-kumppanien kanssa. FI ei näe lisäarvoa sateenvarjorakenteella mutta on avoin keskustelulle.

EU-ACP parlamentaarisen yhteiskokouksen edustaja muistutti, että parlamenttien yhteistyö mahdollistaa tiedonvaihdon. DEVE on antanut raporttinsa Post Cotonousta ja se on tulossa täysistunnon käsittelyyn. EP kannatti laajasti ottaen ve 3:a. Näkemys sisältää mahdollisuuden ottaa mukaan pohjoisafrikkalaisia maita.

KE näki yhteisinä näkemyksinä sen, että vaihtoehdot sellaisenaan eivät olleet riittäviä, niitä tulee kehittää tiedonannossa. On selvä tarve muuttaa ACP-yhteistyötä ja kiinnittää huomiota muiden maiden osallistuminen etenkin Pohjois-Afrikassa. Differentiaatio tuli selvästi esiin. Marraskuun kehitysministerikokouksessa on seuraava keskustelu aiheesta.

4. **Globaalistrategia, kehityskonsensus ja keskitulon maat (MICs)**

KE kertoi, että globaalistrategia on ollut esillä neuvostoissa ja komission sisällä ml. työohjelmassa vuodelle 2017. Toimeenpanon osalta omistajuus ja nopeus ovat tärkeitä. KE esittelee tiekartan lähipäivinä. Neuvoston päätelmät lokakuun UANiin kattaen työn kaikki ulottuvuudet. Myös EP tulee osallistumaan aktiivisesti. Tärkeitä painopisteitä ovat kestokyvyn vahvistaminen (resilience) naapurustossa ja Afrikassa mutta myös muualla, ja integroitu lähestymistapa konflikteihin kriiseihin, ja näitä kohti pyritään luomaan konkreettisia askelia. Toiseksi, käydään läpi kaikki strategiat ja niiden toimeenpano. Tarvitaan Afrikka-strategiaa esim. ottaen huomioon erityisesti nuoret. Latinalaisen Amerikan ja Karibian osalta EU:lla ei ole strategiaa. Kolmanneksi, prioriteettina on puolustusyhteistyö. Lisäksi on käytävä läpi sisäisiä toimintatapoja EU:ssa. SDG:ista on tulossa myös kattava yleistiedonanto. Sisäinen toimeenpano on tärkeää myös EU:n uskottavuuden kannalta. Tulevissa toimintatavoissa tarvitaan enemmän joustavuutta. Köyhyyden vähentämisen lisäksi konsensuksessa voidaan mainita muitakin EU:lle tärkeitä tavoitteita.

Mimican mukaan tavoitteena on yhteinen lausuma keväällä 2017. Konsultaation perusteella kehityspolitiikan uudistamiselle on laajaa kannatusta. Köyhyyden vähentäminen ja sitoumukset säilyvät, samoin tuen tarve LDC:lle. Lisää huomiota tarvitseva gender, nuoret, siirtolaisuus ja turvallisuus. MICs -kumppanuudet perustuvat yhteisille intresseille, ja MICsien kanssa tehtävä yhteistyö on erityyppistä tiedonvaihtoon perustuen.

Keskustelussa nousivat esiin köyhyyden vähentäminen (FI, LU), katalyyttinen rooli ODAlla etenkin muualla kuin LDC-maissa (HU, BE), ODAn suuntaaminen etenkin LDC-maille (SE, PL, BE, PT, FI), hauraat valtiot (BE, POR, HU), kehitysavun ja humanitaarisen avun parempi yhteensovittaminen (DK, EE), kotimaisten resurssien mobilisointi (FI, BE, EE), etenkin MICeissä sekä verotus ja kehitys (FI, BE), nuoret (pj-maa, DK, NL, PL, RO), policy coherence (FI, EE, Latvia, SE, DEVEn pj.), ihmisoikeudet (SE, BE, EE) sekä todettiin kolmen maan taholta, että SRHR on aivan välttämätöntä (SE, FR, FI). Monien mukaan konsensus tulee nähdä osana globaalistrategian toteutusta. BE kertoi suuntaavansa vähintään 50 % ODAsta LDC-maille. BE nosti esiin digitalisaation kehityksen hyväksi ja toivoi neuvoston päätelmiä marraskuussa. Esillä olivat lounaskeskustelun lisäksi tässäkin asiakohdassa muuttoliike ja kehitys (LU). Kysyttiin myös, vaikuttaako uusi visio nykyisiin rahoituskehyksiin.

Keskitulon maiden osalta todettiin yleisesti ko. maiden erilaisuus ja eriyttäminen yhteistyössä (LU, EE, RO). LV toivoi yhteistyötä tehtävän maantieteellisesti tasapainoisella tavalla. Kiinnitettiin huomiota eriarvoisuuteen MICseissä ja niiden keskinäisiin tuloeroihin, sekä yhteistyöhön koskien globaaleja julkishyödykkeitä. Tekninen tuki ym. yhteistyömuodot ovat relevantteja MICeissa, eikä niinkään ODA (NL). LU varoitti perustamasta liian monia eri rahastoja. ODA voi tukea kansalaisyhteiskuntaa MICeissa (LV, SE, PL).

Pj-maa SK kiitti HRVPa siitä, että globaalistrategia sisältää kestävän kehityksen. DK katsoi, että on sisällytettävä SDG:t kaikkiin relevantteihin politiikkoihin ja strategioihin. Tarvitaan joustavuutta. Pitkittyneet kriisit vaativat huomiota. DK kannattaa että nykyiset humanitaarinen ja kehityskonsensus katetaan yhdellä konsensuksella (myös RO). LT, LU: Uusi konsensus tulisi kattaa muutkin välineet kuin ODA. LV ja LT katsoivat, että twinning-instrumenttia voisi laajentaa alueelliselta kattavuudeltaan.

SE katsoi, että konfliktinesto ja resilience-painotus ovat oikeansuuntaisia globaalistrategiassa, tosin Agenda 2030 voisi tulla vahvemminkin esiin siitä, samoin kuin ilmastonmuutos. SE ja NL ovat huolissaan kansalaisyhteiskunnan kapenevasta toimintatavasta. Tärkeitä ovat tasa-arvo ja 1325, ja EU Gender Action Plan on tärkeä väline. SE nosti esiin myös UNSC:n Nuoret, rauha ja turvallisuus -päätöslauselman New Deal for Fragile States:in, Busanin periaatteet ja yhteisohjelmoinnin. RO mukaan transitiomaiden kokemukset tulisi sisällyttää konsensukseen. FR nosti esiin kokonaisvaltaisuuden kriisien hallinnassa, esim. CBSD:n kannatettavana hankkeena. Pariisin ja Addis Abeban periaatteet on syytä muistaa, samoin pidettävä korkea kunnianhimotaso ilmastonmuutokseen vastaamisessa. FR:lle tärkeitä ovat myös terveys ja SRHR, nuoret ja koulutus, työllisyys sekä kestävä kulutus ja tuotanto. ES kiinnitti myös huomiota siihen, että Syyria ja sen naapurit tarvitsevat erityistä tukea.

Suomi on tyytyväinen globaalistrategiaan ja kannatti sen tehokasta toteutusta. Tulisi edistää EU:n roolia joustavalla tavalla toimien yhteistyössä. Institutionaaliset rajat eivät saisi estää toimintaa. Konsensuksen osalta kulmakivet ovat terveellä pohjalla: köyhyyden vähentämisen tulisi olla edelleenkin keskiössä. Tietyt alueet tarvitsevat erityishuomiota: naisten ja tyttöjen oikeudet sekä SRHR; kestävä talous ja ilmastonmuutokseen vastaaminen ja kotimaisten resurssien mobilisointi ml. verotus ja laittomat rahavirrat. ODA tulisi säästää köyhimmille maille. MICien kanssa tarvitaan uusia yhteistyömuotoja. PCSD on tärkeää. EU:n tulisi näyttää esimerkkiä SDGiden toimeenpanossa.
DEVEn pj:n mukaan yhteistoiminta jäsenmaiden ja komission kesken tärkeää.

KE veti yhteen todeten, että tulevan konsensuksen ympärillä vallitsee varsin laaja yhteisymmärrys

5. **AOB: Humanitaarinen tilanne Jemenissä**

Asiakohta oli agendalla Alankomaiden aloitteesta, joka kiinnitti huomiota siihen, että väkivalta on kasvussa ja että tilanteella on vakavia humanitaarisia seurauksia. MSF:n sairaaloihin on isketty, mikä on IHL:n rikkomus. NL pyysi tukea mahdollisimman vahvalle EU-resoluutiolle ION:ssa. KE:n mukaan yleensä vastaavat aiheet käsitellään umi-UANeissa, mutta perusteltua ottaa nyt esiin, koska aihe on myös humanitaarinen. Aiheesta ei käyty muuta keskustelua.

Liitteet

Viite

Asiasanat	Agenda 2030 kehitys, Euroopan investointipankki, Euroopan kehitysrahasto, muuttoliike, kehitysyhteistyö
Hoitaa	**SM, UM, VM**
Tiedoksi	EUE, MMM, OKM, STM, TEM, TPK, VNK, YM